

Pericopa Şmini - De ce ne sunt interzise unele alimente [5779]

În Midraş Tanhuma (Şmini, 8) Rav Bisna întreabă în numele lui Rabi Hiya de ce a interzis Hakadoş Baruch Hu consumul cărnii de vieţuitoare בהמה, dar l-a permis pe cel al unora dintre animale היה (după cum apare de exemplu în Levitic 11:2-3), de ce a interzis consumul diferitelor animale, dar a permis consumul cărnii unori păsări şi de ce în timp ce a interzis consumul cărnii altori păsăru, l-a permis pe al peştilor. Cum asta? Şi nu numai atât ! A interzis utilizarea laptelui din vieţuitoare, dar a permis consumul laptelui, care are provenienţă din animale, a interzis coapsa de naşe la animale, dar a permis-o la păsări, a interzis sângele de pasăre, dar l-a permis în consumul de peşte. Şi asta pentru ce? Ca să ofere răsplată bună שכר טוב celor care perseverează în respectarea mişvoturilor. Ce îi pasă lui Kadoş Baruch Hu dacă taie gâtul unei vite şi o mănâncă sau dacă o taie gâtul unei păsări şi o mănâncă? Asta îi face bine sau îi face rău omului? Sau ce îi pasă dacă omul mănâncă un animal proaspăt sacrificat sau un cadavru? A spus Şlomo: (Proverbe 9:11) *Dacă ai dobândit înţelepciune, pentru tine ai dobândit-o*, nu s-au dat mişvoturile decât ca să lege oamenii între ei.

În pericopa Şmini găsim o enumerare a animalelor permise consumului şi a celor care sunt interzise, din cauză că impurifică sufletul. Comentatorii au căutat şi ei diverse cauze. Spre exemplu, cauzele de sănătate a corpului nu au fost acceptate din două motive: 1. Alte popoare mănâncă animalele interzise şi nu au daune corporale. 2. Cauza scrisă în Tora este impuritatea sufletului şi nu cea a corpului.

Rambam (Maimonide) crede că cea mai importantă cauză este sănătatea prin curăţenie (More Nevuchim 3:48). Şi Ramban (Nahamanide) gândeşte la fel, dar el adaugă şi violenţa faţă de animale. Majoritatea comentatorilor nu sunt de acord cu cauze de sănătate, spunând că asta ar scădea înălţimea Torei divine. Toate interdicţiile sunt contra bolilor sufletului şi pentru sănătatea sufletului. Toate alimentele care au fost interzise sunt rele pentru suflet, şi alimentează încăpăţânarea şi reaua voinţă şi duc la fapte reprobabile şi la alungarea spiritului de puritate şi sfinţenie. Şi mai este încă o cauză la interdicţie şi anume una naţională, ca să deosebească poporul evreu de celelalte popoare.

Ralbag, marele filosof şi comentator din Spania sec. 14, vorbeşte şi el de sănătate, dar el are în vedere deopotrivă sănătatea corpului, dar şi a sufletului. Şi Rabi Yosef Karo (autorul cărţii Şulhan Aruch) crede la fel, spunând că sănătatea corpului va contribui la sănătatea sufletului, fiindcă Hakadoş Baruch Hu a vrut să fim sănătoşi ca să putem avea mintea pură, să putem învăţa Tora şi să practicăm mişvot.

Sunt şi alţi înţelepţi care se întreabă de ce ne este interzis consumul unor animale oarecare, dar nu şi al unor plante otrăvitoare, în special că, după ştiinţa medicinei de pe vremea aceea, era clar că animalele sunt mai asemănătoare cu oameni decât plantele. Astfel, porcul, când este tăiat, se vede că organele interne sunt mai asemănătoare celor de om decât alte animale. Este şi o mai mare asemănare fizică şi sufletească între animalele acestea şi om, decât cu plantele. Probabil din cauza asta au fost interzise

În concluzie, comentatorii mai vechi susțin că este vorba despre sănătatea corporală, mai târziu găsim o idee de mijloc între sănătate corporală și sufletească, iar cei mai noi au abandonat în totalitate cauzalitatea corporală și au rămas cu cea sufletească, care este terenul care favorizează o altă bunăstare, cea socială și morală. Sensibilizarea în raport cu aceste criterii morale și sociale favorizează traseele actuale de afirmare a ființei spirituale a poporului evreu și de păstrare a identității sale naționale.